

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-07-000 030
Бања Лука, 12.7.2007. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судије мр Вељко Икановић, као предсједник вијећа, те Слободан Милашиновић и Војислав Димитријевић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Сандре Ђукић, у кривичном предмету против оптуженог Б. Х., због кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, Ј. Х., адвоката из Б. Б., изјављеној против пресуде Окружног суда у Добоју број 013-0-К-06-000 003 од 08.12.2006. године, након одржане јавне сједнице вијећа у присуству Републичког тужиоца Светлане Брковић, оптуженог и његових бранилаца Ј. Х., адвоката из Б. Б. и М. И., адвоката из Д., донио је дана 12.7.2007. године

ПРЕСУДУ

Дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог Б. Х., преиначава се пресуда Окружног суда у Добоју број 013-0-К-06-000 003 од 08.12.2006. године, у одлуци о казни, тако да се оптужени Б. Х. за кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, примјеном члана 28., 32., 33., 37. став 1. и 38. став 2. истог Закона, осуђује на казну затвора у трајању од 4 (четири) године.

У осталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмјењена.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Добоју број: 013-0- К-06-000 003 од 08.12.2006. године, оглашен је кривим оптужени Б. Х. због кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), и осуђен на казну затвора у трајању од 5 (пет) година. На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) оптужени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка, који ће бити одређени посебним рјешењем, те да плати паушални износ од 150,00 КМ, а на основу члана 108. ЗКП-а општењена С. М., са имовинско-правним захтјевом, упућена је на парницу.

Против те пресуде жалбу је благовремено изјавио бранилац оптуженог, Ј. Х., адвокат из Б. Б. из свих жалбених разлога утврђеним чланом 302. ЗКП-а, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптуженог Б. Х. ослободи од оптужбе или да се жалба уважи, рјешењем укине првостепена пресуда и одреди одржавање претреса пред другостепеним судом.

Одговор на жалбу није поднесен.

На сједници вијећа овог суда браниоци оптуженог, Ј. Х., адвокат из Б. Б. и М. И., адвокат из Д., као и оптужени, остали су у цјелости код поднесене жалбе, предлажући да се жалба оптуженог уважи, док је Републички тужилац предложила да се жалба браниоца оптуженог одбије као неоснована.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 312. ЗКП-а, у оном дијелу у којем се жалбом побија, овај суд је одлучио као у изреци из следећих разлога:

Нема основа жалбена тврдња да је побијана пресуда захваћена разноврсним облицима битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. ЗКП-а, које се не конкретизују ни у једног тачки, јер када су у побијаној пресуди дати разлози за одлучне чињеница, а жалба оспорава валидност тих разлога, онда се на приговору таквог карактера не може занивати битна повреда кривичног поступка у форми недостатака разлога о одлучним чињеницама (како то жалба поставља), јер се у суштини ради о приговорима којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде.

Супротно становишту жалбе овај суд налази да образложење пресуде садржи разлоге у погледу одлучних чињеница с аспекта постојања кривичног дјела и кривичне одговорности оптуженог, те чињеница одлучних за правилну примјену материјалног права, ради чега је неприхватљив приговор жалбе да је побијана пресуда захваћена горе наведеном битном повредом одредаба кривичног поступка. Сасвим је друго питање што жалба оспорава валидност датих разлога у образложењу за утврђење одлучних чињеница, међутим, приговор таквог карактера у суштини спада у жалбени основ погрешно утврђеног чињеничног стања, јер се таквим приговором кроз замјерку образложењу пресуде за чињеничне закључке оспорава правилност тих чињеничних закључака.

Аргументима жалбе оптуженог није доведена у питање правилност чињеничних утврђења побијане пресуде, а изнијете жалбене тврдње о недостацима чињеничне основе, по мишљењу овог суда, немају упоришта у садржају проведених доказа на главном претресу нити се као основани могу прихватити приговори жалбе о мањкавости датих разлога у образложењу пресуде за одлучне чињенице. Ово из разлога што докази проведени на главном претресу представљају поуздан основ за закључак првостепене пресуде да је оптужени Б. Х. починио кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези става 1. КЗ РС предузимањем радњи извршења поближе описаних у изреци побијане пресуде. За такав закључак првостепена пресуда је дала увјерљиве разлоге, уз садржајну анализу проведених доказа, које разлоге, као мјеродавно образложење, прихвата и овај суд.

Тако је првостепени суд кроз критички приступ у анализи исказа свједока - оштећене С. М., њеног оца - свједока С. М.1, С. Ч., М. К. и Х. Т., као свједока оптужбе, те свједока - оптуженог Б. Х., Ф. Х., Е. С. и С. Ж., као свједока одбране, доводећи их у вези са доказима објективне природе, односно материјалним доказима, а посебно са вјештачим налазом и мишљењем вјештака оптужбе Ш. С. и налазом и мишљењем вјештака одбране Љ. С., правилно закључио да је оптужени Б. Х., починио кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези става 1. КЗ РС.

Основ за напријед изнесени закључак првостепени суд налази, прије свега, у свједочењу оштећене С. М. коме је поклатио пуну вјеру. Искази оштећене, дати на главном претресу као и у току спровођења истраге, дјелује искрено и увјерљиво када наводи да је инкримисаног дана, на начин поближе описан у изреци побијане пресуде, била изложена пуном насиљу од стране лица које је интелектуално, животно и старосно доминантно над оштећеном (ради се о оптуженом, односно особи изнад интелигентној, у категорији високог, просјека са коефицијентом интелигенције 110, који је у вријеме извршења кривичног дјела имао пуних 57 година, дакле особа са дугим животним искуством, са једне стране и дјетету, односно оштећеној која је у вријеме извршења кривичног дјела имала свега осам година), а након тога и пријетњи од стране оптуженог да ће је убити ако неком исприча шта се догодило. Овакав исказ оштећене потврдили су и свједоци, а посебно свједоци М. К., којој се оштећена првој повјерила, као и свједок С. М.1, отац оштећене, коме је оштећена такође испричала шта јој се догодило.

Посебно је првостепени суд поклатио вјеру налазу и мишљењу судског вјештака клиничког психолога Ш. С. за оштећену. Наиме, из налаза и мишљења овог вјештака произилази да је оштећена интелектуално у категорији просјека, да је у контакту напета, повремено покушавајући да буде сервилна или послушна, међутим стиче се утисак да јој је непријатно поготово када се почиње разговор о догађају када се затвара и потискује, те вјештак закључује да се ради о субдепресивном дјетету са наглашеном потребом за потискивањем и негирањем и већ изграђеним негативним ставом према дјечацима због чега се и циљани разговор у вези догађаја није могао обавити са оштећеном. Вјештак је такође мишљења да оштећена не спада у категорију дјеце која измишљају и препуштају маштању и да је прича јако тешка да би оштећена била спремна да кроз ово пролази зато што јој је то неко сугерисао.

С друге стране налаз и мишљење психолошке експлорације личности оптуженог вјештачка одбране, клиничког психолога Љ. С., показују да је интелектуално функционисање оптуженог изнад просјека, да код оптуженог не постоје душевна заосталост, органска мождана оштећења или душевне болести већ само дијагностицирани неуротски поремећај. Међутим, овај вјештак је такође мишљења да постоје неки показатељи да се ради о несигурној особи у хетеросексуалним односима, као и показатељи на несигурност у опхођењу и могућност перверзног понаша оптуженог.

И исказ оптуженог Б. Х., као свједока, дјелимично потврђује да се кривично дјело одиграло на описани начин јер и оптужени потврђује да је инкримисаног дана био код куће оштећене, да је касније оштећена предложила да иду његовој кући да јој оптужени да обећане ствари и да је оштећена, када је оптужени отишао на таван своје куће да нађе обећане ствари, дошла за њим на таван. Негирање оптуженог да никад није дирао ни скидао оштећену, да није био насилан и да није пријетио нити имао потребе да пријети указује се као неосновано и очигледно управљено на избјегавање кривичне одговорности.

Дакле, ради се о кривичном дјелу чијим се основним обликом (став 1. члана 195. КЗ РС) инкримише обљуба или вршење друге полне радње са дјететом што у суштини представља апсолутну забрану било каквих полних радњи са дјететом па и кад су оне добровољне или чак и инициране од дјетета јер вршење обљубе или друге полне радње са дјететом може имати значајне негативне посљедице на каснији психофизички развој личности, односно његове сексуалности (у конкретном случају таква посљедица код млдб. оштећене је већ наступила у виду већ изграђеног негативног става оштећене према дјечацима), па се оваквом концепцијом кривичноправне заштите дјетета жели обезбједити његов правилан развој. Како између оптуженог и оштећене, односно између учиниоца и жртве постоји велика несразмјера у зрелости и узрасту, што је напријед шире образлагано ово кривично дјело је добило квалификовани облик из става 4. члана 195. КЗ РС. Када је на темељу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања првостепени суд радње оптуженог, које је предузео приликом извршења кривичног дјела, а које су поближе описане у изреци побијане пресуде, квалификовао као кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са чланом 1., онда је по оцјени овог суда, правилно примјењен Кривични закон при правној оцјени дјела. У том погледу побијана пресуда је дала садржајно образложење, које овај суд прихвата у цјелости, као правилно и увјерљиво.

На основу оваквих доказа првостепени суд је правилно утврдио све одлучне чињенице, разјаснивши све битне околности од значаја за правилно пресуђење овог предмета, а посебно за правну оцјену дјела, па супротна тврђења жалбе браниоца оптуженог није основана. Према томе чињенична и правна основа првостепене пресуде у свему је правилна, а побијана пресуда даје детаљне разлоге правне оцјене радњи оптуженог, дајући за то ваљане разлоге. Дакле, чињенично стање је и потпуно и правилно утврђено, нема битних повреда одредаба кривичног поступка, ни повреда кривичног закона, па се другачије становиште жалбе не може прихватити.

Испитујући одлуку о казни у вези са приговорима жалбе браниоца оптуженог, при чему жалба правилно примјећује да се на страни оптуженог не наводе било какве олакшавајуће околности, овај суд налази да је основана тврдња жалбе браниоца оптуженог о престојности изречене казне за ово кривично дјело. Ово из разлога што је околностима да је оптужени остварио биће кривичног дјела у дужем трајању, као и околност да је оптужени искористио повјерење оштећене, као и у упорност при извршењу кривичног дјела, које је првостепени суд цијенио као отежавајуће околности, дат превелик значај. С друге стране не цијене се околности, које евидентно стоје на страни оптуженог, као што је старосна доб оптуженог, личне и имовинске прилике (незапослен, разведен, повратник), те досадашња неосуђиваност оптуженог, која

се по правилу сматра олакшавајућом околношћу, као и чињеницу да се против оптуженог не води други кривични поступак. Сматрајући да се ради о особито олакшавајућим околностима у смислу члана 37. став 2. КЗ РС и да се са и са ублаженом казном може постићи сврха кажњавања овај суд је дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог преиначио првостепену пресуду у одлуци о казни, тако што је за кривично дјело, за које је оптужени оглашен кривим, изрекао казну затвора од 4 године, оцјенивши да ова казна одговара тежини почињеног дјела и степену кривичне одговорности оптуженог, те истовремено довољна и потребна мјера да се постигне сврха кажњавања из члана 28. КЗ РС и у погледу специјалне, а и у погледу генералне превенције.

Ради изнијетог овај суд је, дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог, преиначио првостепену пресуду у смислу одредбе члана 320. став 1. ЗКП-а, у одлуци о казни, на начин описан у изреци ове пресуде, док је у преосталом дијелу првостепена пресуда остала неизмјењена.

Записничар

Сандра Ђукић

Председник вијећа

мр Вељко Икановић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић